

UJ KELET

VISSZADOLGATÁSOK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Angliának védekeznie kell

Élénk vita az alsóházban a légi fegyverkezésről.

(London, febr. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol alsóházban tegnap volt az első fontosabb szavazás a munkáspárti kormány hatalomra jutása óta. A liberálisoknak a kamara elnapolásáról szóló indítványa fő ött történt a szavazás és a kormány 299 többséget kapott. Feltűnő volt, hogy számos konzervatív képviselő is a kormány mellett szavazott. A hajóépítési program feletti vitában Macdonald is felszólalt és kijelentette, hogy nincs szó a flotta szaporításáról, csupán azoknak a régi páncélosoknak a pótlásáról, amelyek már tizenöt éve kimentek a használatból.

A légi védelem felett megindult alsóházi vita során Hoare volt léghajózási miniszter összehasonlította Anglia légi haderejét Európa legnagyobb ilyen haderejével, a franciával. Kijelentette, hogy nem akar burkolt, vagy nyílt célzásokat tenni arra az eshetőségre,

ha a két állam között megszakadna a barátságos viszony,

de semmiesetre sem lesz hátrányára a miniszterelnöknek, aki most fontos tárgyalások előtt áll, ha tudni fogja, hogy hatalmas fiotta van a háta mögött. Anglia közvéleményének egyetlen része sem nézheti közömbösen, hogy a brit birodalom fővárosa és Anglia partvidéke a legérzékenyebben van kitéve a háború minden modern és félelmetes támadó fegyverével szemben. Jelenleg kerekaszámban

ezer hadirepülőgépe van Franciaországnak, míg Angliának alig száznál több. A háború alatt tizenkét tonnát tett ki azoknak a bombáknak a maximális tömege, amelyeket egyetlen hónap alatt dobhat Angliára. Nyolcszáz repülőgép százhetven tonna bombát dobhat Londóra nem egy hónap, hanem huszonnégy óra alatt, sőt napi hetvenöt tonnás bombatámadást korlátlan időnkig lehet folytatni Anglia ellen. Ezért javasolja, hogy erősen ki kell fejleszteni a polgári léghajóközlekedést és

ki kell bővíteni a repülőgépállományt.

Leach repülésügyi helyettes államtitkár erre azt válaszolta, hogy azok a népek, melyek rendszerint legjobban készülnek háborúra, azt el is vesztik. (Felkiáltások az ellenzéken: Nem ugy van!) A felkészültség nem mindig a legjobb fegyver a diplomáciában. A legjobb fegyver, ha igazságos ügyről van szó. Ha a népek békét akarnának, a békére kellene felkészülniök. (Tetszés a munkáspárton.) A jelenlegi kormány a békére tesz előkészületeket. Ebben a pillanatban nincs szándékában változtatást tenni a légi közlekedés kiterjesztésére vonatkozó terveken

A liberális Seely vezérőrnagynak az a véleménye, hogy minden ellenséges repülőgépre egy saját repülőgéppel kell válaszolni. Snetter konzervatív képviselő nem tudja elképzelni,

hogyan beszélhetnek az alsóház tagjai leszerelésről

Európa jelenlegi helyzetében. Az eddig elhangzott beszédek hallatára azt hitte, hogy templomban van. Ha a kormány hegyibeszédekkel gondolja megvédeni Angliát, segítse isten. Kenworthy szerint az egyetlen mód Európa békéjének helyreállítására az általános leszerelés, mert ha új háború törne ki, az emberiség vég-sőkig kétségbeesne és felborítaná a jelenlegi társadalmi rendszert.

London, febr. 23. A külügyi hivatal meg-cáfolja azt a híradást, mely szerint Macdonald le akar mondani. A hivatalos jelentés szerint

a miniszterelnök egészségi állapota lényegesen javult

az utolsó napokban. Macdonald tegnap már részt is vett a Buckingham-palotában rendezett királyi vacsorán. Ez volt miniszterelnöksége óta az első királyi vacsora, amelyen Macdonald résztvett Clynes és a leánya kíséretében.

Szovjetellenes összeesküvést fedeztek fel Péterváron

Katonai diktatúrával akarták megbuktatni a bolsevizmust. Japánból kiutasították az orosz újságírókat. Oroszország retorzióval élt és a vladivosztoki Japan követet is kiutasította

(Tokio, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orosz távirati irodák levelezőinek megparancsolták, hogy azonnal hagyják el Japán fővárosát. Ezzel egyidejűleg a japán lapok tudósítót is kiutasították Moszkvából. Az oroszok kiutasították továbbá a vladivosztoki japán konzult is. A kölcsönös retorziók ideges atmoszférát teremtettek a japán fővárosban. A vladivosztoki japán konzul kiutasításának

komoly diplomáciai következményei lehetnek.

Moszkva, február 23. Az orosz politikai rendőrség Péterváron nagy kiterjedésű összeesküvést fedezett fel. Az összeesküvők azon a címen, hogy Oroszország felszabadítását akarják, antibolsevista propagandát fejtek ki

Pétervár helyőrségei és több vidéki város ka-

tonai csapatai között. Az összeesküvőknek az volt a tervük, hogy katonai diktatúrával megbuktatják a bolsevizmust. Az összeesküvés híre óriási izgalmat idézett fel, mert az ország távolabbi részeiről állandóan ellenforradalmi jelentések érkeznek.

Varsó, február 23. A petrográdi szovjethatóságok messze kiterjedő titkos szervezetet fedeztek fel, amely számos helyőrségre kiterjedt és

katonai forradalmat készített elő.

Bukarest, február 23. A „Viitorul“ jelentése szerint Oroszországban a zavargások folytatódnak. Különösen a zsidóság szenved sokat a telkelőktől, akiket a szovjet csapatok nem tudnak leverni. Sok helyütt a vonatközlekedést beszüntették. Románia határai közelében nyugalom van.

Felszabadítják a magyar devizaforgalmat

Dolláralapon állapítják meg a takarékkorona értékét. Április elején lejegyzik a magyar kölcsönt. Harding főellenőr elindult Európába. A fajvédők az ellenzékkel együtt harcolnak Bethlen ellen. Peidl cáfoja a róla terjesztett híreket

(Budapest, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma ülésezett első ízben a jegyintézet helyiségeiben az a bizottság, melyet a pénzügyi szükségrendelet a takarékkorona árfolyamának megállapítására kijelölt. A bizottság körében az a kívánság jutott kifejezésre, hogy a takarékkorona kiszámításának alapjává a dollár természetes árfolyamát tegyék meg és tekintsenek el mindenféle mesterséges paritásokról. A jóvátételi bizottság kölcsönügyi döntése előreláthatóan

enyhíteni fogja a feszültséget

a közgazdasági élet minden terén. A kívánt hatást belső intézkedésekkel óhajtja elősegíteni a kormány. Elsősorban valószínűleg még a jövő héten bankközi forgalomban felszabadítja a devizakereskedelmet minden megkötöttség alól.

Londoni jelentés szerint Harding, az amerikai Federal-Reserve-Bank kormányzója hajóra szállt és Európába jön s mihelyt a magyar kölcsön meglesz, Budapestre utazik, hogy a népszövetség által neki felajánlott pénzügyi

ellenőrző biztosi tisztségét elfoglalja.

A magyar pénzügyi ellenőr tisztjére kiszemelt Harding hatvankétéves. Kis banktisztviselőként kezdte pályafutását szülőföldjén, Alaska államban. Később könyvelő és pénztáros, majd a birminghami Nemzeti Bank elnöke lett. A háború kitörése előtt, 1914-ben meghívták a washingtoni Federal-Reserve-Bank igazgatóságába elböknek. Harding, aki a demokrata párt tagja, azóta az Egyesült-Államok legkiválóbb pénzügyi szakemberei között küzdötte fel magát.

A párisi „Journal“ szerint a magyar kölcsön jegyzése április első hetében okvetlenül megindul és előreláthatóan néhány napon belül befejeződik, mert a kölcsönért számos bankcsoport olyan mértékben érdeklődik, hogy esetleg tuljegyzésre számítható. A holland távirati iroda londoni jelentése szerint angol pénzügyi körökben

a magyar szanálási terv keresztülvitelét biztosítottak látják.

A magyar kölcsön jegyzése gyorsan és simán megtörténik, minthogy sokkal nagyobb garanciák állnak a jegyzők rendelkezésére, mint az osztrák kölcsönnél. Megállapítható, hogy az az ellenállás, amit a kisantant bizonyos köreiben tapasztalható volt, a magyar korona áresésének pillanatában teljesen megszűnt.

Budapest, febr. 23. A magyar ellenzéki

pártok a nemzetgyűlés fogadótermében tegnap délben Rakovszky István elnökletével értekezletet tartottak. Az értekezleten Rassay, Ugron és Bárczy kivételével az összes ellenzéki frakciók képviselői megjelentek, köztük a fajvédők is. Az értekezleten megbeszéltek, hogy az összes gazdasági, pénzügyi és szociális kérdésekben közös fronton harcolnak és Szilágyi Lajos vezetésével vitarendező bizottságot küldenek ki. Véglegesen a párt értekezletén döntenek. Kiss Menyhért az értekezleten kijelentette, hogy

a fajvédők a zsidókérdést egyelőre kikapcsolják,

hogy elősegítsék az ellenzéki pártok együttes állásfoglalását a kormánnyal szemben. Ezzel ellentétben Ulain kijelentette, hogy a zsidókérdés kikapcsolásáról szó sem lehet, mert akkor elveszítik létjogosultságukat a fajvédők, legfeljebb arról lehet szó, hogy az ellenzéki pártok taktikai okokból, vagyis a kormány megbuktatása érdekében nem éleznek ki bizonyos közléseket.

Tegnap tárgyalta a magyar nemzetgyűlés mentelmi bizottsága a parlamenti botrányok részeseinek ügyét. A mentelmi bizottság kiszivárgott hírek szerint tegnapi ülésén Reisinger és Esztergályos szociáldemokrata képviselőket a nemzetgyűlés megkövetésére, azonkívül Esztergályost három napi kizárásra ítélte.

Budapest, febr. 23. Peidl Gyula ma hosszabban nyilatkozott londoni utjáról. Kijelentése szerint sohasem állította, hogy az angol kormány meghívására megy ki Angliába és ott semilyen szerződést nem kötött. Egyáltalán

nem gondolt a kölcsön- elgáncsolására.

Nagyon kéri a közvéleményt, ne adjon hitelt a kitalált híreszteléseknek. Nyilatkozatában megemlíti Peidl, hogy Londonban találkozott Károlyi Mihállyal. Végül hangsúlyozta, hogy utjának eredményével teljesen meg van elégedve, az angolok melegen érdeklődnek a magyar állapotok iránt.

Olasz segítség Szaloniki szerb annexiójára

Róma, február 23. Az olasz sajtó azt a hírt közli, hogy Jugoszlávia teljes akciósabadságot biztosított Olaszországnak az Adriai-tenger nyugati partján, különösen Albániában. Ezzel szemben Olaszország ígéretet tett Jugoszláviának, hogy támogatni fogja Szaloniki annexiójánál.

ad *

efon 758

okát

vasal

mester,

ut.

gítnek!

kereskedésben

kopallakk, desében.

Domniței 12.

NZ

LANYI 6

uk minden- eszközük Rador

ogy ez kedvelt

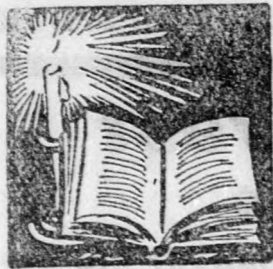
f,

ség

Morgan könyvtárát Newyorknak adományozta

Harmincezer könyv, kézirat és papírtékercs. Dickens regénytelnek kézírata. Napoleon legrégibb levele és X. Leó bírája

(Newyork, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) John Pierpont Morgan, az ismert multimilliomos közölte a napokban Newyork polgármesterével, hogy óriási könyvtárát szülővárosának ajándékozta. A könyvtár egy építendő csodaszép palotában kell elhelyezni, amely Morgan atyjának nevét viselje és legelső sorban az Egyesült Államok egyetemi ifjúságának álljon rendelkezésére.

Morgan ajándéka révén a világ egyik legnagyobb könyvtára nyílik meg a nyilvánosság számára. A könyvek és kéziratok értéke csak hozzávetőleg állapítható meg. Egy szakértő véleménye szerint a könyvek, kéziratok és pergamentek értéke tizenkétfélmillió dollár. Ebben az összegben nincs még a palota beleszámítva, amelybe a könyveket el kell helyezni. Morgan ajándéka tehát húszmillió dollár értéket képvisel és ez az ajándék a legnagyobb, amit a világ fennállása óta mecenás a köznek adott.

Morgan könyvtárában körülbelül harmincezer könyv, kézirat és egyiptomi papírustékercs van. A gyűjtemény kultúrtörténelmi jelentősége és rendkívüli könyvkereskedelmi értéke nem függ a kötetek számától. Azok a ritkaságok, amelyeket annakidején Pierpont atya és nagyatya, két szenvedélyes kéziratgyűjtő óriási költségekkel összeszedett, adják a gyűjtemény rendkívüli értékét.

Különösen érdekes és értékes a könyvtár modern kéziratgyűjteménye, amely több más kincs között a nagy angol költő Byron legtöbb eredeti kéziratát, Dickens regényeinek kéziratát, valamint teljes levelezését és Walter Scott naplóját tartalmazza. Egészen különálló helyet foglal el egy rövid francia levél, amelyet Bonaparte Napoleon tüzérvadás kapitány irt alá. Ez a levél a császár legrégibb kézírata. Az egykor világhírű lírikus Burns több költeménnyel, Thomas Moore néhány epigrammával, Theckeray egy regényének eredeti kéziratával szerepel a gyűjteményben. A régi kéziratok közül talán a legnevezetesebb Szent Ferenc egyik levele.

A könyvtár díszre az ugynevezett Araucária-biblia, amelyet egykor X. Leó pápa ajándékozott VIII. Henrik angol királynak születésnapja alkalmából. Ez a rendkívül értékes főlíás illusztrációkkal van díszítve, amelyek Holbein kezétől származnak. A biblia szövege egy szász barát műve, aki, mint a művésziesen megrajzolt iniciaisból megállapítható, a VII. században élt.

Ha a falu leggazdagabb embere tréfából — lop

A kolozsvári törvényszék hathónapi fogházra ítélte Ambrus Sándor durgazdag sárvásári gazdálkodót

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Huedin (Bánffyhad) mellett fekvő Sárvasár községnek Ambrus Sándor gazdálkodó a leggazdagabb polgára. Földje is van, háza is, pénze is, feleségül a járás leggazdagabb leányát kapta, nem szűkölködött tehát Ambrus Sándor semmiben. Nem is igen érintkezett a módos gazda senkivel a faluban, csak Gál Ferenc korcsmáros volt jó barátja, akinek minden titkát ismerte és aki előtt ő is kinyitotta a szívet.

A múlt év őszén egy késő este, amikor Ambrus Sándor hazaballagott, a korcsma épülete előtt vitte el az útja. Észrevette, hogy az egyik ablak, amely Gál Ferenc lakoszobájának ablaka, nyitva van és barátja nyugodtan alusza az igazak álmát. Ambrus Sándor körülnézett, nem látja-e senki, átlépett az alacsony ablakpárkányon és lassu léptekkel, nehogy az alvót felébressze, a korcsmáros pénzesládájához ment, kinyitotta és annak tartalmát, tizenhatezer lejt a kabátja zsebébe gyűrte. Kinézett az ablakon, nem megy-e el a ház előtt valaki, azután kimászott a korcsmáros szobájából, hazament, lefeküdt és nyugodtan elaludt.

Másnap reggel, amikor Gál Ferenc felébredt, húst akart vásárolni, a pénzesládához ment és rémülten vette észre, hogy a pénzesláda üres. Első pillanatban annyira meglepett, hogy nem tudta, kit gyanúsítson, hiszen személyzete közül senki sem tudta, hol tartja a pénzt. Bizalmas barátai nem voltak, akik ismerték szobájának berendezését és pénzének rejtékhelyét, az egyetlen ember, akinek ezt elmondta, Ambrus Sándor. Bár maga sem hitte,

hogy gyanújának valami alapja legyen, elmondta a csendőrségen, hogy pénzének hollétéről csak Ambrus Sándornak volt tudomása. Előbb ő maga, később pedig a csendőrök próbálták Ambrus Sándortól vallomást kapni, azonban Ambrus kijelentette, ő nem nyult Gál pénzéhez, neki arra szüksége nem volt.

A késő délutáni órákban Ambrus megjelent a község bírójánál és leszámolt előtte 8000 lejt. Nevetve mesélte el, hogy milyen jól sikerült tréfával ugratta meg Gál Ferencet, az éjszaka bemászott szobájába és ellopta a pénzt. Nagyon megérdemli ezt a leckét, mert már többször figyelmeztette, hogy ne tartsa pénzt olyan könnyen hozzáférhető helyen, mert egyszer valaki meglöpi. Gál azonban nem hallgatott rá és nagyon bizott abban, hogy

A kamara megszavazta a honosítási törvényt

Roth szász képviselő tiltakozik a magyarofil vád ellen. A CFR. adósságra

(Bucuresti-Bukarest, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Iteanu interpellációt terjesztett be a gyógyszerbeszerzés ügyében.

Hans Otto Roth szász képviselő tiltakozik Bianu szenátorral a szenátusban elhangzott azon vádjá ellen, hogy a szász és sváb nép magyarofil. Vizsgálatot követel, amely be fogja bizonyítani az ilyen vádak alaptalanságát.

Ezután a kamara folytatta a honosításról szóló törvényjavaslat vitáját. Marzescu igazságügyi miniszter hozzájárul Kreutzer sváb képviselő indítványához, mely szerint a Romániának visszaadandó bánáti községek polgárai jogszerinti román állampolgároknak ismertessenek el, még ha a körülmények folytán külön meg

Egy budapesti zsidó diák kalandjai Délamerikában

A numerusz klauzusz áldozata egy cionista bankigazgató segítségével eljutott Kuba fővárosába. Ott várja be, míg felveszik a newyorki egyetemre

Egyik régebbi számunkban leközöltük a numerusz klauzusz által elűzött Biro Gézának, a tizenhétéves budapesti zsidó diáknak első naplórészletét, melyben leírja, milyen kalandok között jutott el egy társával Délamerikába, hogy kerülő úton a newyorki egyetemre mehessen. Alább közöljük a páratlan érdekességű napló folytatását.

A curacaói nemeslelkű cionista zsidó bankár, amint megírtam, letétbe helyezte azt az összeget, amelyről a néger határon való átlépéskor okmányt kellett fölmutatnom. Ez a letét aztán az enyém lett és így ötven dollárom volt. (Itt dollárban számítanak, akárcsak az Egyesült Államokban.) Egy hetet töltöttem itt, majd hajón egy nap alatt Santiago de Cuba ba s újabb egy nap alatt vasuton Habanába értem. Hát nem álom ez? Elutaztam Rio de Janeiróból egyetlen milreis nélkül és ötven dollárral a zsebemben szálltam ki Habanában. Szakma nélkül, nyelvismeret nélkül, betegen és szegényen tettem meg az utat, hogy célotmat elérjem. Most mondják meg: csemege, ha istenhívő, jámbor zsidó lettem?

(Kuba szigetén)

Ugy gondoltam, hogy Habanában munkát vállalhatok és legalább negyven dollárt hazaküldök nektek, drága szüleim. De ezideig, 1923 június 12-ig nem kaptam munkát. Legnagyobb sajnálatomra csak tíz dollárt küldhettem, husz dollárt két hét alatt (beleszámítva az utazást) elköltöttem, van még tehát husz dollárom. Azt mondják, ha itt egy évig várok, minden akadály nélkül bejuthatok az Egyesült Államokba. Teply-vel, newyorki barátommal állandó levelezésben vagyok, sokféle tervet ajánl, én is folyton töröm a fejemet, hogyan juthatnék el előbb Newyorkba, de fix dolgot még nem tudok. Persze, ha nem megy sehogyan, akkor várok türelemmel egy évig. De meg vagyok győződve, hogy a jó Isten meg fog segíteni, ahogyan megsegített eddig is. Hat órányi távolságra van ide Florida, az Egyesült Államok leg délibb partja. Képzeltétek, milyen fájdalmas érzés ez.

(Piaci árusító)

Most egy kereskedővel tárgyalok, akitől huszonöt dollár értékben árukat kapok, ruhát, ingeket, nyakkendőket stb. és egy kis kocsit és az után fogok árulni Naponta 2-3 dollárt lehet keresni. Ezen a héten három napig dolgoztam és hat dollárt kerestem. Teply azt írja, kelle pénz, de visszaantassítottam. Hallom, hogy Gyula nem jól érzi magát. Buenos-Airesben nem kap munkát.

pénzének rejtékhelyét ugysem ismeri senki. Ezért lopta el Gál korcsmáros pénzt, a pénz felét most elhozta a bírónak, a másik felét pedig csak egy nagy áldomás ellenében hajlandó kiadni. A község bírója jelentést tett az esetről a csendőröknek, akik Ambrust minden tiltakozása ellenére letartóztatták és Kolozsvárra kísérték. A törvényszék ma délelőtt tárgyalta a durgazdag tolvaj ügyet. A tárgyaláson Ambrus állandóan azzal védekezett, hogy a tizenhatezer lejt tréfából lopta el barátjától. A törvényszék az nban nem szereti a tréfát és Ambrus Sándort bűnösnek mondotta ki a lopásban és az enyhítő körülmények figyelembevételével hat hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott a bűnösség megállapítása miatt, az ügyész pedig súlyosbításért felebbezést jelentett be.

is szereztek volna a jugoszláv állampolgárságot. A törvényjavaslatot a kamara mai ülésén részleteiben is megszavazta.

A szenátusban Vaitoiannu tábornok közlekedésügyi miniszter válaszában Lambrunak a CFR. adósságaira vonatkozó kérdéseire és kifejtette, hogy a pénzügyminiszter által a vasutnak nyújtott beruházási hitel nem elegendő és újabb hitelek kell megszavazni az adósságok megfizetésére.

Costachescu felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a CFR. militarizált munkásainak igen gyakran nincs mit dolgozniuk. Vaitoiannu miniszter azt válaszolja, hogy a munkások már nincsenek militarizálva és a műhelyekben intenzív munka folyik.

Nem csodálom, egész hajójukot viszik a bevándorlókat Argentínába, mint valamikor Kaliforniába. A világ legtermészetesebb dolga, hogy mindent el fogok követni, hogy ő is bejusson az U. S. A.-ba. Braziliában még rosszabb a helyzet, mint Argentínában. Munkát alig kapni és ami van, azt retentő rosszul fizetik. Ott még most is tizennégy órai munkaidő van, azután rengeteg a betegség: váltóláz, majomláz és járványos a vesebaj. Az az egy szerencsém volt, hogy mindig reálisban gondolkodtam, nem építettem légvárakat. Tudtam, hogy nagyon nehéz lesz boldogulni és esküszöm, egyetlen illúzióval sem lettem szegényebb.

(Hogy is volt otthon...?)

Természetes dolog, hogy mielőtt valahogyan rendbe jövök magammal, ti is utána jöttök, de csak akkor, ha egzisztenciám biztosítva lesz, mert Isten ments egy elhamarkodott kivándorlástól. Sok tragédiát láttam Rio de Janeiróban, többet még annál is, amit Áldassy miniszteri tanácsos, a magyar kivándorlás kormánybiztosa látott. Sokat gondolok reátok és szeretném már, ha mellettem lennétek. Tudom, hogy sokat nékülöztök, nem csoda, hiszen rengeteg áldozatba került nektek, amíg kettőnket Amerikába tudtatok elküldeni. Minden nélkülözhető pénzemet haza akarom küldeni. Én még fiatal vagyok, a pénzzel nem tudok bánni. Negyedevenként fogom küldeni, amit megtakarítok. Furcsa, hogy eszembe jut, ki cipeli föl most a fát a pincéből? Itt bizony a szénhordástól sem riadok vissza.

Ami a nyelveket illeti, portugálul már tényleg tudok. Egész utazásom alatt az angol nyelv hiányát éreztem legjobban, németül Délamerikában csak nagyon kevesen tudnak. Rio de Janeiro óta magyarral nem találkoztam. A drágaság itt is nagy. Egy ruha 30-40, egy pár cipő 7 dollár. Az lesz a legboldogabb napom, mikor a Biro-családnak mind az öt tagja itt lesz, illatöleg az Egyesült Államokban. Sajnos még magam sem vagyok ott...

Helyreállt a táviróforgalom Románia és Németország között

Berlin, február 23. A Németország és Románia között a háború kitörésekor megszakadt közvetlen táviróösszeköttetés helyreállt. A közvetlen táviróforgalom helyreállításának közgazdasági szempontból óriási jelentősége van.

bócher m
utól, a b

bócher a
240 lejt.
pénzhez e
havonta u

újra havo

télienken

Ami
kosik a b
barátját e

Jankeu w

inkább, w

Ez

el az aláb

—

ajtaja előt

katattam

sem talált

—

nincs apró

—

várjon csak

venkilenc

Isten

bízik tüst

dekes din

annak veje

azt panaszo

cétra adja.

mit sem ak

az apóst v

—

igaz, hogy

— ámbár

elélek. Ha

lesz vén k

—

rabbi a vő

—

mít hoz a

nak számlá

gyok, de a

Azért jóték

magammal

A ra

különböző

így szolt:

—

amitől olya

Prág

lebbi kon

(Ez a hír

leg Duca

külföldi u

Román

Berlin

Rómából

az olasz

belga kirá

Giovanna

Miklós ron

riat — az

hercegnöt

körök azt

Belgiumna

tációján a

Európa jöv

kapcsolatb

hogy az o

május fo

angol kirá

Ez történt...

A furfangos bócher. Egy fiatal máramarosi bócher minden hónapban husz lejt kapott Salamon urtól, a bajamarei hitközség egyik érdemes tagjától.

A bócher évről-évre kérte patrókusát, legyen szives és adja ki az egész évi járandóságát, a 240 lejt egy összegben, mert akkor jobban tud gazdálkodni vele. Salamon ur végre is hajlott a sok kérésre és az elmúlt évben egy összegben fizette ki a bóchernek. Ez év elején újra megjelent a bócher a patrónusánál, aki át akarta adni neki a 240 lejt. A bócher csodálatosképen nem nyult a pénzhez és most arra kérte jötevőjét, hogy újra havonta utalja ki a husz lejtet.

— Mi az — kérdi tőle Salamon ur —, most újra havonta akarod a pénzt?

— Igen. Überjahr (szőkőv) van — hangzik félénken a válasz. *Vértes Adoif Baiamare*

Ami fontosabb. Faigenblatt az utcán találkosik a barátjával és megrémülve látja, hogy a barátját egy fegyveres rendőr kíséri.

— Gott über die Welt — kiált föl — Jankew was geht vor.

— Te chamer — feleli Jankew — nézd inkább, was geht nach. *N. N. Ciuj*

Ez is megoldás. Egy belzi chaszid beszélt el az alábbi apróságot:

— Egyszer, amikor a rebbe nálam jártam, az ajtaja előtt egy kéregető kisfiút találtam. Hiába kutattam végig összes zsebeimet, egyetlen aprópénzt sem találtam bennük.

— Sajnálom, kisfiú — mondtam neki — de nincs aprópénzem, csak forintom.

— Nem baj, bácsi — felelte a fiúcska — várjon csak egy percig, hozok mindjárt még kilencvenkilenc kéregető fiút... *S. O. Lipova*

Isten őrizzen... A híres nikolszburgi rabbinak tüstént azután, hogy az állását elfoglalta, érdekes din-tórában kellett itélkeznie. Egy após és annak veje járultak panaszaiikkal eléje. Az após azt panaszolta, hogy veje egész vagyonát jótékonycokra adja. A vő azzal vádolta apósát, hogy semmit sem akar adni jótékonycokra. A rabbi először az apóst vonta kérdőre, aki így védekezett:

— Rabbi, én azért nem adok cedokét, mert igaz, hogy az ember nem élhet örökké, de félek, — ámbár már öreg vagyok, — hogy még sokáig éljek. Ha pedig vagyonomat elosztogatom, nem lesz vén koromban miből élnem.

— No és te mivel védekezel? — fordul a rabbi a vőhöz.

— Rabbi — kezdi a vő —, nem lehet tudni mit hoz a holnap, az embernek a napjai meg vannak számlálva. Igaz, hogy még egészen fiatal vagyok, de azért félek, nem halok-e meg hamar. Azért jótékonykodom, ha meghalok, legyen mit magammal vinnem a másvilágra.

A rabbi néhány percig elgondolkozott a két különböző felfogáson, majd a felekhez fordulva így szólt:

— Isten őrizzen meg mindkettőtököt attól, amitől olyan nagyon félek... *S. O. Lipova*

A kisantant konferenciája

Prága, február 23. A kisantant legközelebbi konferenciája áprilisban lesz Prágában. (Ez a hír megerősítésre szorul, mert tudvalevőleg Duca külügyminiszter elkíséri a királyi párt külföldi útjára, amelyet áprilusra terveznek.)

Román-belga politikai orientáció készül

Berlin, február 23. A „Vossische Zeitung” Rómából nyert értesülése alapján jelenti, hogy az olasz trónörökös közelebről eljegyzi Mária belga királyi hercegnőt, a belga trónörökös pedig Giovanna olasz királyi hercegnőt veszi nőül. Miklós román királyi herceg — ugyan e hír szerint — az olasz királyi másik lányát, Mafalda hercegnőt fogja eljegyezni. Jól informált olasz körök azt mondják, hogy ezek az eljegyzések Belgiumnak és Romániának új politikai orientációján alapulnak és elsőragu fontosságu lesz Európa jövő helyzetére nézve. Az eljegyzésekkel kapcsolatban a lap még megjegyzi, lehetséges, hogy az olasz, román és a belga királyi pár május folyamán együttesen meglátogatják az angol királyi párt, külügyminiszterek kíséretében.

Poincaré felajánlotta lemondását

Sukás előtt áll a belga kormány is. Franciaország messzemenő engedményekre hajlandó a jóvátételi kérdésben? Enyhítik a német katonai ellenőrzést

Brüsszeli távirat jelenti, hogy a belga lapok szerint a francia-belga kereskedelmi egyezmény a kamarában legfeljebb négy-öt szótöbbséggel megy keresztül. Ebben az esetben Theunis miniszterelnök le fog mondani. A lapok már utóját is emlegetik Franqui személyében, aki jelenleg Belgium képviselője a szakértőbizottságban.

(Berlin, febr. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szocialista „Vorwärts” szerint francia parlamenti körökben erősen tartja magát az a hír, amely szerint Poincaré kijelentette Millerand köztársasági elnöknek, hogy a szenátusban tegnap elért jelentéktelen többségű győzelme után nem tud tovább kormányozni. Poincaré felajánlotta lemondását és bizonyosra veszik, hogy Millerand a lemondást tudomásul veszi.

Párisból jelenti a „Vossische Zeitung”: Francia beavatott körökben erősen terjed az a meggyőződés, hogy néhány héten belül

teljes megértés fog létrejönni a jóvátételi kérdés szabályozásában.

Biztosra veszik, hogy a probléma rendezésének megkönnyítésére Franciaország messzemenő engedményeket fog tenni, ha életérdekeinek biztosítására megfelelő garanciákat kap. Párisban általánosságban nagyon optimista hírek vannak forgalomban a szakértői bizottságok tanácskozásainak eredményeiről és annak lehetőségéről, hogy Németország rövidesen nemzetközi kölcsönhöz jusson. Többek között azt beszélnek, Poincaré kijelentette, hogy lemond a Ruhrvidék gazdasági kiaknázásának további folytatásáról, sőt abba is beleegyeznek, hogy bizonyos feltételek mellett a német birodalmi vasutak

fenhatóságát kiterjesszék a megszállott területekre is.

Ezzel szemben más forrásból az a hír terjedt el, hogy Poincaré egyáltalán nem tanúsít ilyen kedvező magatartást a szakértői bizottság határozataival szemben. Bizonyos jelek-

Romantikus gyermekbetörőket fogtak el Budapesten

Öt tizenháromesztendős fiu rablójára a Mátyás-hegyi cseppkőbarlangban Rózsa Sándor és Sobri Jóska utódai. Revolverharc a rendőrökkel

(Budapest, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A téli hónapokban sorozatos betörések történtek Budapest környékén. A Hűvösvölgy és a Zugliget csendes téli álmot alvó villáinak hol egyikét, hol másikát látogatták meg hivatlan vendégek és vitték el emlékül magukkal igen nagy értékeket. Ezek a betörések oly gyors egymásutánban és olyan abszolút tervszerűen felépített rendszer szerint történtek, hogy a nyomozó hatóságok szinte tehetetlenek voltak és a betörések tetteseit nem tudták kinyomozni. Alig volt olyan Budapest környéki villa, amelybe nem törtek volna be a téli hónapok alatt és a betörések végrehajtásából a szakértő szem megállapíthatta, hogy valamennyi betörés ugyanazoknak az embereknek szakavatott munkája. A detektíveknek egész légiója nyomozott a rejtélyes betörők után, azonban sem őket, sem rejtekhelyüket nem sikerült megtalálni.

(Az áruló börtönd)

A véletlen, a detektívek nagy segítőtársa, játszott aztán közre, hogy a jól megszervezett betörőbandáról lehulljon a lepel. Egy államrendőrségi detektív észrevette, hogy a Zugligetben lévő Csermely-utról egy fiatal gyerek nagy börtöndöt cipelt le egy reggel, a villamos végállomásán óvatosan körülnézett és egy kocsiba ülve maga mellé tette a börtöndöt. A detektív szintén kocsiba ült és követte a fiatal gyereket, aki hosszas és kanyargós utazás után a Mátyás-hegyhez ért, itt kifizette a kocsit és a börtönddel a nemrég megnyitott Mátyás-hegyi cseppkőbarlangban eltűnt.

A detektívnek gyanus volt az eset és jelentést tett a főkapitányságon. A detektívönök nyomban megbizott egy detektívcsoporthoz, hogy a cseppkőbarlangot vegyék megfigyelés alá és ez a megfigyelés csakhamar eredménnyel járt. Az ott tanyázó detektívek megállapították, hogy a barlangba öt gyerekmeg, 13-tól 17 éves korig, nagy börtöndökkel térnek be minden nap, a börtöndöket beviszik a barlang legmélyebb zugába, egész nap ott vannak és csak este hagyják el a Mátyás-hegyet, hogy dolgozni menjenek.

(Harc a rablójáért)

A detektívek hatalmukba akarták keríteni a barlangot, azonban a fiatal betörők neszt vehették

ből arra lehet következtetni, hogy Poincaré a kamarai választások utáni időre akarja halasztatni a jóvátételi bizottság döntését a szakértői jelentésekről. Londonban is pesszimista felfogás uralkodik ebben a tekintetben, habár több előkelő angol pénzintézet már határozott ígéretet tett arra, hogy

részt fog venni Németország nemzetközi kölcsönében.

Ezzel kapcsolatban biztosra veszik, hogy néhány héten belül, ha csak az utolsó órában egészen váratlan fordulat nem történik, megalakul a német aranyhitel-bank dr. Schacht, a birodalmi bank elnökének tervei szerint.

Berlin, február 23. A szövetségi katonai ellenőrzés kérdésében valószínűleg változás fog beállni. Londoni jelentés szerint a francia követ és a külügyi hivatal tárgyalásainak megfelelően kompromisszum fog létrejönni, melynek alapján

megszüntetik a szövetségi ellenőrző bizottságot

és helyébe lényegesen kisebb és kevésbé költséges szövetségi bizottságot alakítanak. Ez az új bizottság nem fog olyan széleskörű ellenőrzést gyakorolni mint eddig és csak arra fog szorítkozni, hogy főbb pontjaiban végrehajtsa Németország lefegyverzését, vagyis a tüzérségi és fegyvergyárakra fog felügyelni, különösen pedig arra, hogy a németek mérges gázokat ne gyárthassanak. Ennek a bizottságnak a költségeit a szövetségesek fogják fedezni, mit aztán jóvátételi számlájuk javára fognak írni.

a készülő veszedelemnek és egyáltalában nem hagyták el helyüket. Amikor pedig rendőröket és detektíveket láttak a közelben feltűnni, rögtön tudták, hogy kenyértörésre kerül a sor, a barlang bejáratát elbarrikádozták úgy, hogy a rendőrségnek valóságos ostromot kellett indítani a modern rablólovagok erője ellen. Támadásukra a betörők revolvertűzzel feleltek, köztük és a detektívek és rendőrök között valóságos közelharc fejlődött ki. A harcban természetesen a rendőrök győztek. Behatoltak a barlangba és az öt kis kalandort letartóztatták. Sok-sok milliót ér azoknak a tárgyaknak az értéke, amelyeket az öt gyerek néhány hónap óta összehordott. El alig adtak belőle, úgy hogy rendkívüli értékeket képviselő műtárgyakat is találtak a cseppkőbarlangban. A betörőbanda a szintén rablás által megszerzett élelmiszerekből élt, ezekből olyan készlet volt a barlangban telhalmozva, hogy hónapokig elvoltak látva és hosszú hónapokon keresztül dacolni tudtak volna a kiéhezetés veszélyével.

(Rózsa Sándor utódai)

A fiatalok banda vezére, egy tizenhatéves fiú, aki elfogatása első perceiben igen nagy hangon közölte a detektívfelügyelővel, hogy ő és társai a bakonyi betyárok utódai és életcéljaul tüzte ki, hogy Rózsa Sándor és Sobri Jóska útján fog haladni. Később azonban mind az öten megtörték, beismerték, hogy a Zugligetben és Hűvösvölgyben elkövetett betöréses rablásokat ők hajtották végre és az összehordott kincsekből és értékekből néhány év mulva rablójárat akartak építeni, amelyből azután az egész országot rettegésben tartották volna. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a gyerekek a rablásokat tényleg nem a könnyű pénzszerzés kedvéért követték el, hanem kalandvágyból, mert fiatal lelkeket megfertőzték a detektívregények és a detektívfilmek, amelyeket még betyárkoruk előtt szorgalmasan látogattak.

Az öt fiatal betörőt kihallgatás után átadták a fiatalok bíróságának, a letoglalt tárgyakat pedig a jogos tulajdonosok között szétosztották.

Akié a föld azé az ország, segítsétek ebben a Keren Kajemetet.

Fegyveres rablóbandák tartják rémületben a Dnyeszter-menti falvakat

Szervezett banditák jönnek át a Dnyeszter jegén. Négy bandita el akart rabolni két kereskedőt. Egy német gazdálkodónak egész vagyonát elrabolták. Agyonlőtték egy kölcosségtudó csendőrt

(Bucuresti-Bukarest, febr. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi állambiztonsági hivatalhoz ma távirati jelentés érkezett, hogy az utóbbi napokban fegyveres rablóbandák lopózkodtak át a Dnyeszteren és különböző büntényekkel veszélyeztetik a Dnyeszter-menti falvak közbiztonságát.

A jelentés szerint február első felében hat kézigrántással felfegyverzett bandita kelt át a Dnyeszteren és ki akarta rabolni Nichita Netilda olánesti gazdag gazdálkodó lakását. Történetesen éppen arra járt egy csendőrosztog, amely üldözőbe vette a banditákat. A banditák a közeli erdőbe menekültek, ahonnan kézigrántásokat hajítottak a csendőrök felé. A kézigrántások szerencsére senkit sem sebesítettek meg. A csendőrök több sortüzet adtak le, de a menekülőknél sikerült nyomtalanul eltűnniök.

Egy másik négy tagból álló fegyveres rablóbanda, amely február 15-éről 16-ára virradó éjjel kelt át a Dnyeszteren, valósággal detektivregénybe illő emberrablást kísérelt meg.

A négy bandita Mocanu község határában egy bokor tövében rejtőzködött el. Szürkültek egy szán hajtott keresztül az uton, amelyen a kocison kívül Karolo és Feldmann nevű kereskedők ültek. A banditák megállásra kényszerítették a szánt, utasait összekötötték, majd felugrottak a szánra, a lovakat a Dnyeszter felé hajtották azzal a szándékkal, hogy a szánt titasaival együtt keresztülhajtsák a Dnyeszter jegén. A Dnyeszter partján egy grancsár-különmény állta el az utjukat, mire a banditák rálöttek a grancsárookra.

Egy másik kilenc tagból álló rablóbanda február 18-án szánon kelt át a Dnyeszteren. A kilenc ember csaknem egy egész arzenálra való fegyvert hozott magával. A fegyveres banditák először Ghizel német falucskába hajtották, amelynek lakói gazdagok.

Este hét órakor egyenesen Emil Witt gazdának a birtokára fordult be a szán. A rablók a családot és a cselédséget, számszerint hat személyt, éppen vacsoránál kapták és mielőtt a házbéliek meglepetésükből magukhoz

térhettek volna, valamennyiüket megkötözték. Ezután a banda egyik része a házban található ruha- és fehérneműt szedte össze, a többi bandita a gazdálkodó négy gyönyörű lovát hajította ki az istállóból. Azután sebes iramban Slobozia-Ganesi felé hajtottak, ahol újabb büntényt készítettek elkövetni. A falu előtt Totolici Dávid és Pavel Jon csendőrök üldözőbe vették a banditákat, akik kézigrántásokat hajítottak az üldözőik közé. Az egyik kézigrántást

A kereskedelmi kamara lakásakciója

Követelik a tisztviselő-lakberek felemelését. Hatályon kívül kell helyezni a lakbérleti törvényt

(Cluj-Kolozsvár, febr. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cluji kereskedelmi és iparkamara lakásakcióját egy átirattal vezeti be, amelyet a napokban intézett az igazságügyminiszterhez. Márciusában — a bukaresti lapok közlése szerint — az új lakbértörvény-tervezet a parlament elé kerül és a kamara, mint a kereskedelmi és ipari tényezők fóruma, a bérleti ügyletek teljes szabadságát követeli.

„A lakáskrisz — mondja az átirat — felintézkedésekkel nem oldható meg, mint amilyen a jelen bérleti törvény is. A lakáskrisz okát egyébként abban leljük, hogy a háboru alatt és a háboru követő években nem építettek annyit, mint normális időkben. Ez a hiány évről-évre nő, amihez hozzájárult maga a lakbérleti törvény is. Ha ez a törvény hatályon kívül helyeztetett volna a krisz észlelése alkalmával és ha az itt javasolt intézkedések fogantatosították volna, ma a lakáshiány csak minimálisan volna érezhető.

E tapasztalatok alapján el kell követnünk mindent, hogy a lakbérleti törvény minden késedelmezés nélkül hatályon kívül helyeztessék.

Lássuk, minő áldozatot kell hoznia az államnak a lakásinség megszüntetésére? Ha nézzük az állami költségvetés kiadásait, megállapíthatjuk, hogy a 24 milliárd összkidrásból a köztisztviselőinek 7-8 milliárdot fizet járulékként. Ebből az összegből törzsfizetés 2-5 milliárd, lakbér 0-5 milliárd, más fizetési pótlékok

Totolici Dávid csendőrt megölte, Pavel Jont pe dig súlyosan megsebesítette.

Totolici Dávid csendőrt tegnap temették el óriási részvét mellett. A temetési szertartásra ezrével özönlött a környékbeli falvak népe, mert Totoliciot, aki évek óta teljesíti nehéz és felelősségteljes szolgálatát a Dnyeszter mellett, mindenki nagyon szerette.

Pavel Jont súlyos sebével a cetatealbai kórházba vitték és bár állapota nagyon súlyos, remény van a felépülésére. Érdekes, hogy az elmúlt évben Emil Wittnek egyik bátyját rabolták ki a Dnyeszter jegén átlózkodott banditák és így valószínű, hogy ugyanaz a rablóbanda követte el ezt a bűncselekményt is, mint amelyik a tavalyit.

4-8 milliárd. Ezek szerint a lakbér a törzsfizetés 20 százalékát teszi ki, míg a többi pótlékok a törzsfizetéssel szemben közel 200 százalékos többletet képviselnek. Vegyünk egy olyan helyzetben levő köztisztviselőt, aki az építési, társadalmi állásának megfelelő lakásköltségeket, törlesztheti. Olyan összeget kell alapul venni, amelynek évi részlete nem haladja meg a mai költségek alapján annak 10 százalékát és akkor részletes számítás alapján megállapítottuk, hogy a lakbérjárulékok megközelítően kétszer akkora, mint a törzsfizetés. Ha az állam elhatározza, hogy lakbérjárulékként a törzsfizetés kétszeresét íszi, ilyen címen 5 milliárdot kell engedélyeznie, amelyből levonatván a mai félmilliárd lakbér, eredményként mint többlet 4-5 milliárd lakbérjárulékok fizetendő.

Ha az állam köztisztviselőknél olyan lakbéréket fizet, hogy azok versenyezhetnek a többi állampolgárokkal, az állam megszüntetheti a lakbérleti törvényt. A lakberek felemelését követő időben az állam jelentékeny többletet vehet be a háztulajdonosok jövedelme után kivetett adó utján.

Mint hogy a köztisztviselők a munkaképes egyéneknek alig tíz százalékát teszik, meg lehet állapítani, hogy a lakberek szabad megállapítása esetén a háztulajdonosok jövedelme alapján megállapított egyenesadó a költségvetés mai kétszázötvenmillióján felül fog emelkedni legalább is 1.2 milliárdal.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmidt

— Azon a napon, melyen el kellett volna magát határoznia, magához vette az urvacserát és mikor aztán a lányom hazajött a templomból és én magamhoz hívtam, csak sirt, sirt és nem volt okos szó kihozható belőle. Szabad választást engedtem neki, de ő nem választott. Akkor aztán nyolc nap multával a nagynénje csak behozza nekem a jegygyűrűjét — ime itt van... Megengedi, hogy átadjam önnek a gyűrűt?

Bizony kissé meglepett ez a rövid, de velős megoldás, ámbar hogy előre sejtettem volna. De hát csak belétörődtem. Hiszen voltam már egyszer a te párbajsegéded és éppen eleget olvastam arról is, hogyan kell a segédnek párbajnál viselkedniök. Tehát kiváló udvariassággal és hidegen meghajtottam magamat és átvettem a gyűrűt. Egészen nyugodt lehetsz, az ellenfél nem vett észre rajtunk semmiféle belső felindulást.

Mikor aztán a nagykereskedő befejezte diplomáciai kiküldetését, tisztán láttam az arcán, hogy egy kissé nehéznek érzi a szívét és hogy szeretett volna még néhány lekötelőző szót mondani. De mikor kiment, alighanem bosszankodott volna ezen a gyöngéségen, — és éppen azért segédkezet nyújtottam neki egy szép és udvarias visszavonulásra.

Egy szó mint száz, a mostani napokban lesz menyasszonyod házassága Engberg hadnaggyal.

Ugy van, kedves barátom, most már egészen nyugodtan hazajöhetsz. Remélem legalább, hogy okos leszel és nem hozol szégyent árva fejemre, — miután már olyan sok mindennel járultam hozzá nevelésedhez és távollétedben olyan nagyszerűen ügyeltem előkelő viselkedésedre, — remélem, hogy nem fogod magad csak

úgy egyszerűen neveltségessé tenni és p. o. golyót puffantani a fejedbe. Gondolj rá, hogy nem valami nagy hősiesség öngyilkosnak lenni olyankor, amikor annyiféle lövészerszáma van az embernek, hogy kedvére válogathat benne, de ha már, — a fene megegyen, mégis csak valami bolondságot akarsz elkövetni, hát megkövetelem tőled, hogy tisztességtudással cselekedj és tekintettel légy az én érintetlen jó hírnevemre, mint akit távollétedben barátod, tanácsadód és teljhatalmu meghatalmazottad vagyok. Engedd, hogy egy kis idő muljon el, hogy legalább lássák az emberek, hogy nem elhamarkodottságból cselekedted azt, amit később alighanem megbánál. És ha majd aztán jól megfontoltan a cselekvés terére lépsz, akkor fordítsd egy pillanatra lelki szemeidet a szüneti klinika zöldre festett szobájára, holott is Gröndal és én nagy jókedvben vagyunk együtt és szívjuk pipáinkat, — miközben te az életed akarod eldobni magadtól. És gondolj egy pillanatra anyád sírjára is és apád sírjára is, melyek évforduló alkalmával elhagyatva fognak állani — és akkor aztán, vigyen el az ördög, csinálj, amit akarsz.

Ugyancsak bosszankodom rajta, ha rá gondolsz, hogy egy fogsz viselkedni, mint egy gyerek. Hiszen ha csak néhány pillanatra melletted lehetnék, majd helyére csavarnám én a fejedet — és most legjobb lesz az, ha az írást néhány percre abbahagyom, amíg a pipámat megtömöm és bosszúságom egy kissé elfüstölöm.

Aztán hogymint történt a házassággal, azt már igazán nem tudom. Tulságosan nyílt szívé a nagykereskedő nem volt velem szemben és tulajdonképpen nem is igen követelhettem ezt tőle. Amióta elutaztál, Fangel Vilmos egészen brajgesz¹⁾ lett velem, — ennyi hasznom van

¹⁾ Héber szó, helyesen: berőgez, annyi mint: haragban lenni.

belőle, hogy veled barátkoztam. König azt mondta, hogy a nővére arról hallott beszélni, hogy egy szobalány valami botránynak tanja volt, ami állítólag közötted és Engberg között történt volna. Ez a hír aztán számyra kelt, a nagykereskedő is tudomást szerzett róla — és készen volt a parti. A jegyesség felbomlása után közvetlenül, minden fiatal lány hamarabb tudja újra eljegyezni magát, mint ha bizonyos időköz mult volna el közben. Ez az én saját újsütetű teóriám.

Az egész ügyet nem lehet éppen kedélyesnek mondani, ezt jól meg tudom érteni. Te valószínűleg Varsó előtt táboroztál és háborut viseltél, mintha az a bizonyos szent város volna az, amelynek falai között Dulcineád rejtőzködik és ime most látnod kell, hogy ugy küzdöttél, mint egy don Kihó... Igen, hiszen nem is érdemes a nevet teljesen kiírni. De hiszen a legrosszabbja már mögötted van, az operáción szerencsésen keresztül estél és a seb hamarosan be fog gyógyulni, ha csak tisztességesen kezelik. Ha meg egy kissé szellőztetni kívánod fejedet, utazgathatsz a békés országokban, — ez a legjobb orvosság a szerelem ellen. Mert mindabból, amit én a szerelemből láttam, semmi mással nem lehet összehasonlítani, mint azzal a bizonyos betegséggel, melyet a közönséges életben békanyelésnek neveznek. Ha a páciens figyelmét sikerül a békanyelés tényéről elterelni, a többi már magától is elmúlik.

Hát csak ne irigyelj magadtól egy kis kéjutazást és aztán gyer haza és mutasd meg nekik, hogy nem vesztetted el egészen a fejedet. Benjámin mindjárt mondotta, mikor elbeszéltem neki a dolgot: Hiszen ez nagyszerűen klappol! A middelfarti rabbinusnak van egy lánya, sok pénze van neki és még hajadon.

(Folyt. köv.)

Csigatömlők minden méretben kaphatók ★ Grossmann Jenő Nagyvárad

Baross-utca 10. szám. Sürgőnycim: Grossmasin. — Telefonszám: 2-86

HIREK

Az Uj Kelet sz. egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

A király, akít Dávid homlokon sujtott...

(Zsidó legenda)

Réges-régen élt Perzsiában egy király, aki esküdt ellensége volt Dávid király házának. Ez a kegyetlen király szerte az egész országba kémeket küldött szét, hogy puhatolják ki, van-e még valahol maradéka Dávid sarjadékának és ha ráakadnának még egy királyi ivadéka, azt könyörtelenül gyilkolják le. Már az utolsó sarjadék is elpusztult. Fiatal férfi volt ez, alig néhány hónapja házasodott meg. Özvegye, amikor szüleihez menekült, hogy oltalmat keressen, megdöbbenve állott meg a puszta ház előtt, melyből apját és anyját már elhurcolták a kegyetlen poroszok.

De a király véres terveibe belevágott egy szörnyű lidérenyomások álom. Azt álmodta, hogy virágzó gyümölcsös kertben mámoros illatu virágok között sétál gyülemlettől eltorzult vad arccal és fejszével levágja az ágakat. Így ment végig dühös pusztitással a gyönyörű kerten, de mikor egy földből kisarjadt gyöngy galyat akart agyonzúzni, egyszerre csak kicsavarták kezéből a baltát. Egy óriástermetű öreg ember pattant eléje és úgy vágta homlokra a fejszéjével, hogy a vére kicsordult. A király az ütéstől elszédülve a földre zuhant és jajveszékelve könyörgött.

— Irgalom! Bocssás meg! Mit vétettem neked, hogy meg akarsz ölni?

— Nézz körül, — szólt zord hangon az agastyán, — életem egyetlen szépségét, kertemet zuztad szét és most véres keziddel az utolsó ágakat is ki akarod irtani!

A király alázatos hangon felelt.

— Tudom, nagy bünt követtem el. De esküszöm neked: erre az utolsó ágacsára úgy vigyázok, mint a szemem fényére. Ápolni fogom, hogy gyökeret verjen, megizmosodjék és meglátod, belőle fog megújulni kertet virágzó szépsége. Bocssás meg!

Az álomkép eltűnt, de mikor a király fölébredt, homlokán ott tátongott a seb és aludt vér szennyezte be párnáit.

Másnap a király a birodalom legbölcsebb mágusait magához hívatta, hogy álmát megfejtse velük. Senki sem tudta megmagyarázni a véres éjszakát. Ekkor önként jelentkezett az az öreg zsidó, akinek vejét, mert Dávid véreből származott, megölték. Rongyos ruhájában vitték a király elé, aki elmondta neki álmát. Néma csend ült a teremre, mikor az agastyán megszólalt.

— Az a virágos gyümölcsös kert, amelyben jártál, Dávidnak, Izrael királyának nemzetségét jelenti. Te éles fejszévedel törtél be a kertbe és elpusztítottad gyümölcsöseit, aminthogy a te parancsodra irtották ki utolsó iziglen a királyi család maradékait. Utoljára egy fiu pusztult el a hóhér pallosa alatt; özvegye maradt csak életben, akinek szüleit és rokonságát a tömlőbe vettted. Tudd meg, hogy az a hatalmas, óriástermetű agastyán, aki a fejszét kicsavarta a kezedből, maga volt Dávid, az Istentől fölkent király. Te azt a szörnyű gondolatot forraltad magadban csak nemrégiben, hogy megölded azt a fiatal özvegyasszonyt is, aki szíve alatt hordja a királyi nemzetség utolsó sarjadékát. De azt mondtad, hogy megbánod cselekedetedet. Ne felejtse el: megígérted!...

Es felelt a király: Ime, én szavamot álom, amelyet Dávidnak, a fölkennt királynak adtam. Hozd ide ezt az özvegyasszonyt és én a fuvó szél-től is óvni fogom.

— Én vagyok az apja ennek az asszonynak — felelt szilárd hangon az öreg fogoly — az én vőm volt Dávid király családjának utolsó maradéka. A király könnyezve szólt:

— A holtakat már fel nem támaszthatom, de az élők élvezni fogják gyöngédségemet és jószágomat.

Ugy is lett. Az özvegyasszony fiat szült, akinek neve Bustenai volt, ami kaldeus vagy perzsa nyelven kertet jelent. A gyermek minden testi és lelki szépséggel meg volt áldva s mikor egyszer a király elé járult, annyira megnyerte az uralkodó tetszését, hogy res-geluthá-vá tette, vagyis birodalmának legfőbb zsidó emberévé. Az utcán lovas herold hirdette előtte: Ez az a térfiu, akit a király a zsidók fejévé tett, hogy mindenki tisztelje és becsülje. Bustenainak mindig szabad bejárása volt a királyhoz és mikor az arabok kerültek uralomra, Omár kalifa is szeretetbe fogadta Dávid ivadékát, sőt Jezdegerdnek, az elfogott perzsa királynak leányát is nőül adta hozzá. Reá értették Jezsajas próféta látnoki szavait: „Dávid házának megmenekült sarjadéka ismét gyökeret ver és gyümölcsöt fog hozni...”

— **Millerand kihallgatáson fogadta Jorgát.** Párisból jelentik: Millerand kihallgatáson fogadta Jorga professzort, aki azután a szenátus elnökénél tett hosszabb látogatást.

— **A népszövetségi főbiztos évi jelentése.** Bécsből jelentik: A napokban került nyilvánosságra dr. Zimmermann népszövetségi főbiztosnak évi jelentése. A jelentés felöleli az elmúlt év szanalási intézkedéseit és megelégedéssel állapítja meg, hogy Ausztriában a szanalási program végrehajtása során a dolgok mindjobban rendeződnek. Követeli a takarékoság elvének becsületes végrehajtását, mert csak ilyen módon lehet remény arra, hogy a szanalás programszerűen fejlődik. Az 1924. évi költségvetéssel foglalkozóan követeli a tisztviselők fizetése emelésének fedezetül új adók behozatalát. A vasutak jövedelméről szólva a jelentés megállapítja, hogy van remény a jövedelem fokozására, de csak a tarifák emelése esetén. Ugyancsak tarifaemelkedés várható a postai, a telefon- és sűrűnydíjak körül. Normális fogyasztásra, normális produkcóra és normális exportra van Ausztriának szüksége, ha meg akarja állni helyét az öt környező országok közgazdasági életében. Mert csak ilyen esetben várható a külföldi pénzpiac érdeklődése az osztrák gazdaság iránt és csak ezzel lehet majd elérni azt az egyensúlyt, amire szükség van az ország mérlegében. A jelentés végül követeli nemcsak a tisztviselők számának csökkentését, hanem a hivatalokét is. A bécsi sajtó megelégedéssel veszi tudomásul Zimmermann jelentését.

— **A haszkala-irodalom kézikönyve.** Varsóból jelentik: Z. Reisen most adta ki nagy kézikönyvét, amely a zsidó haszkala irodalmat mutatja be szerves fejlődésében.

A könyvet a kulturliga adta ki és első kötete mesteri módon ismerteti az átmenetet a haszkala tudós és tudákos irodalom termékeiből az eleven és friss népi irodalom felé. Ezt az átmenetet szemléltető módon mutatja be a mű. A haszkala-irodalom művelői közül ez a kötet ismerteti: Aron Wölsont, Josef Herzet, Moriz G. Szafirt, Mose Markuzit, M. A. Ginzburgot, J. B. Lewinsont, Salamon Ettingert és J. Oxenfeldet. A kritika kedvezően fogadta a könyvet.

— **Sulyos testisértésből származó emberölésért háromévi börtön.** Még a mult év júniusában történt, hogy Hajdu Péter és Gödri László földmivesek a mezőn dolgoztak. Munkaközben szóváltás támadt közöttük és Hajdu a kezében levő éles kannát úgy ütötte Gödri vállába, hogy az azonnal összeesett és néhány percnyi kintlódás után sérüléseibe belehalt. A törvényszék tegnap délután tárgyalta a parasztdramát és Hajdu Pétert sulyos testisértésből származó emberölésért vonta felelősségre. A bíróság sulyos testisértésből származó emberölésben mondotta ki Hajdu bűnösnek és háromévi börtönbüntetéssel sujtotta. Az ügyész sulyosbítésért, a védő a bűncselekmény minősítéséért felebbezett.

— **A forgalmi személyzetnek nem kell március elsejéig vizsgáznia.** A kolozsvári üzletvezetésen a románnyelvű vizsgák teljes sikerrel végződtek, a vizsgán senki sem bukott el. Az üzletvezetés állomás- és vonalszolgálatra beosztott forgalmi személyzete március 1-ig való levizsgáztatásának terminusát bizonytalan időre elhalasztotta. Ugyanakkor intézkedett azonban, hogy a diplomás üzletvezetési tisztviselők Bukarestben megtartandó románnyelvű vizsgára turnusonként hívassanak be, hogy tömeges távozásuk a szolgálatban fennakadást ne okozzon. A vezérigazgatóság a vizsgára kötelezettekkel névszerint közli a vizsga terminusát.

— **Két betörő, egy bűnrészes és egy orgazda.** Néhány héttel ezelőtt jelentette az Uj Kelet, hogy a rendőrség Maksi mérnök Regele Ferdinand 85. szám alatti lakásán elkövetett betörésért letartóztatta Kovács László és Ambrus József betörőket. A betörők vallomása alapján lopásban való bűnrészeséért Márkus Móric bolti szolgát is letartóztatták. A törvényszék szerdán délelőtt vonta felelősségre a három betörőt. Kihallgatásuk alkalmával elmondták, hogy Kovács és Ambrus az esti órákban behatoltak Maksi mérnök lakására és egyéb tárgyak kíséretében hatvan kisebb-nagyobb üveg befőttest vittek el. Véletlenül találkozott Márkusszal, akinek elmondták, hogy hatvan üveg befött birtokába jutottak és megkérdezték, nem tud-e valakit, aki a befőttestek megvenné. Márkus ajánlott egy bodegát, ahol őt jól ismerik. Közösen elvitték az üvegeket a bodegába, ahol ötszáz lejért eladták azokat. A kapott pénzen megosztottak. A tárgyalásra a károsulton kívül a bodegást is berendelték, akit orgazdasággal vádolnak. Ítélelhozatalra csak másnap került a sor. A bíróság beigazolta látta a lopást és ítéletében Kovács Lászlót és Ambrus Józsefet lopásért egy évi, Márkus Móricot lopásban való bűnrészeséért tiz havi fogházra ítélte. Büntetésükből két hónapot és tiz napot a vizsgálati fogsággal kitöltetnek minősítettek. A bodegás ellen az orgazdaság vádját elejtették, csupán tulajdon elleni kihágásért mondták ki bűnösnek és ezer lej készpénzre büntették. Az ítéletben az ügyész és a vádlottak megnyugodtak.

Az új zsidó ország földjét váltjuk meg Keren Kajemet adományokkal.

— **Feloszlatják a német országgyűlést.** Berlinből jelentik: Péntek este a birodalmi gyűlés ülése után a kancellár értekezletet tartott a pártok vezéreivel. Marx közölte, hogy ha a pártok a felhatalmazási törvény alapján kibocsátott rendeleteken jelentékeny változtatásokhoz ragaszkodnak, fel fogja oszlatni a parlamentet.

— **Megszavazták a francia pénzügyi javaslatokat.** Párisból jelentik: A francia kamara éjjeli ülésén 354 szavazattal 213 ellen megszavazta az összes pénzügyi javaslatokat.

— **A szerb egyház elfogadta a naptár egyesítését.** Bukarestből jelentik: A szerb patriarcha közölte a román szinódussal, hogy a szerb egyház elfogadta a román naptár módosítására vonatkozó javaslatot és indítványozza, hogy az új naptár az összes ortodox egyházakban ugyanazon napon lépjen életbe.

— **Egymilliót sikkasztott a fővárosi közraktárak vezetője.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” jelentése szerint Grozavesti, a fővárosi közraktárak vezetője egymillió lejt sikkasztott. A bűnöst letartóztatták.

— **Vád alá akartak helyezni egy szerb minisztert.** Belgrádból jelentik: A szkupstina titkos szavazásban száztizenhét szóval hatvanhét ellenében elvetette az ellenzéknek azt az indítványát, hogy Markovics volt radikális igazságügyminisztert vád alá helyezték.

— **Ausztria nem adja ki Rossbach főhadnagyot.** Bécsből jelentik: A minap letartóztott Rossbach német főhadnagyot, aki a bécsi nacionalistákkal tartott fenn élénk összeköttetést, az osztrák hatóságok nem adják ki Bajorországnak, minthogy csak politikai vétségéről van szó.

— **A rézgálic behozatala.** Bukarestből jelentik: Az iparügyi bizottság tegnapi ülésében hozzájárult ahhoz, hogy egyik regáti szőlőművelő társaság hat vagon rézgálicot kedvezményes vámtétel-lel hozhasson be külföldről.

GARRET

a repülő gummiember még csak pár napig látható a Központi Barban. Eddig soha nem látott produkciók!

...nap temették...
...si szertartásra...
...ak népe, mert...
...héz és fele...
...mellett, min-...
...a cetateaalbai...
...agyon sulyos...
...kes, hogy az...
...a bátyját ra...
...közöködött ban...
...anaz a rabló...
...ményt is, mint...
...ioja...
...helyezni...
...ér a törzsfize...
...a többi pótlé...
...a 200 száza...
...tink egy olyan...
...aki az építési...
...kasköltségeket...
...alapul venni...
...ja meg a mai...
...lékát és akkor...
...pitottuk, hogy...
...észeren akkora...
...a elhatározza...
...etés kétszere...
...t kell engé...
...a mai félmilli...
...t többlet 4'5...
...nek olyan lak...
...senyvezhetnek a...
...n megszüntet...
...ek felemelését...
...eny többletet...
...ielme után ki-...
...a munkaképes...
...eszik, meg lehet...
...pad megállapi...
...övedelme alap...
...a költségvetés...
...fog emelkedni...
...am. König azt...
...hallott beszélni...
...rányának tanuja...
...Engberg között...
...szárnyra kelt...
...rzett róla — és...
...ség felbomlása...
...lány hamarabb...
...nt ha bizonyos...
...Ez az én saját...
...éppen kedé...
...ndom érteni. Te...
...tál és háborut...
...zent város volna...
...alcineád rejtöz...
...hogy ugy küz...
...Igen, hiszen...
...esen kiírni. De...
...götted van, az...
...estél és a seb...
...ha csak tisztés...
...tissé szellőztetni...
...békés országok...
...a szerelem el...
...n a szerelemből...
...et összehasonli...
...tegséggel, melyet...
...esnek neveznek...
...a békanyelés...
...már magától is...
...gadtól egy kis...
...és mutasd meg...
...egészen a fejé...
...otta, mikor el...
...hiszen ez nagy...
...farti rabbinusnak...
...neki és még...
... (Folyt. köv.)

szám. Sürögönycim: Telefonszám: 2-86

KÖZGAZDASÁG

Megszüntették a külföldi és belföldi magyar korona közötti különbséget. Budapestről jelentik: A magyar korona romlásának és a magyar cégekkel való kereskedelmi összeköttetés nehézségeinek egyik fő oka a külföldi és belföldi magyar korona közötti különbség volt, amit a devizaközpont azzal idézett elő, hogy nem vette figyelembe a tényleges árfolyamokat. Hivatalos jegyzéseinek csak elméleti értékük volt, mert az általa kiadott kurzusokon sohasem lehetett a devizákat megvásárolni. Így még tegnapelőtt is 188-cal jegyezték a lejt, holott tényleges árfolyama 400 körül járt. A devizaközpont a tegnapi nappal megszüntette irreális jegyzéseit és többek között a lejt 370-nel jegyezte, ugyanígy felemelte a többi külföldi valuták jegyzését is a tényleges árfolyamoknak megfelelőleg. Ezzel a külföldi és belföldi magyar korona közötti megkülönböztetés megszűnt.

A mai valutapiac

A zürichi nyitás későn jött és ezért, de főképpen mert Párisban a lej 13.65-ről — összhangban a francia frank javulásával — 12.85-re ment vissza, a piac tartózkodó hangulatban indult. Az áruk a következők: osztrák korona 375—377, magyar korona 360—368, cseh korona 543—547, francia frank 8.15—8.20, svájci frank 32.85—32.90, dollár 188.5—190, font sterling 818—822, olasz lira 8.15—8.20, dinár 2.30—2.35.

Valutapiac február 23-án:

Bukarest. Devizák: Páris 820, Berlin —, London 830, Newyork 192, Róma 822, Zürich 33.5, Bécs 27.25, Prága 560, Budapest 75, Varsó 22.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 127.5—131, Amsterdam 216—216, Newyork 577.5—577.25, London 2488—2487, Páris 24.57—24.85, Milano 2495—2497.5, Prága 1679.5—1678.75, Budapest 160—160, Belgrád 725—730, Bukarest 320—320, Varsó—, Bécs 81 $\frac{1}{4}$ —81.22.

Fatózsde Csernovitzban. Csernovitzból jelentik: Február 11-én nyitották meg a legelső román fatózsde. Az avató ünnepségen résztvettek Bukovina összes gazdasági tényezői. A fatózsde az ott működő általános árutózsde egyik osztályaként fog szerepelni.

A magyar jegybank valorizációs hitelei. Budapestről jelentik: A hétfői minisztertanács határozata értelmében a pénzügyminiszter kedden a nemzetgyűlés elé terjesztette a pénz valorizációjáról és a korona értékcsökkenésének megállításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat értelmében az állami jegybank felhatalmazást nyer arra, hogy ügyleteit takarékkoronákban mint számolási értékben köthesse, ilyen értékről szóló váltót leszámítva hasonlóan vagy takarékkorona értékben betéteket, befizetéseket felvegyen. A telekkönyvi bekebelezéseket is lehet a jövőben ilyen valorizált értékben eszközölni. A törvényjavaslat intézkedik a kényszerkölcsönről is, amennyiben kimondja, hogy a pénzügyminisztert felhatalmazza, hogy a jövedelemadó és vagyonaadó alanyait az 1923. évre kivételt jövedelemadó tizenötsszörösének megfelelő összeg állami kölcsönként való fizetésére rendeletileg kötelezhesse és hogy a kölcsön fizetésének módját és a kölcsön feltételeit rendeletileg megállapíthassa. Az állami jegyintézet a törvényjavaslat hatása alatt a

váltóhiteleket már csak valorizált értékben folyósította. A magyarországi gazdasági életben arra számítanak, hogy a törvény alapján a számítási bázis az arany lesz.

Felfüggesztették a bakancsszállítást. A „Consun“ legújabb száma jelenti: A hadsereg bakancsszállítása körül tudvalevőleg erős ellentétek voltak a kormány és a gyáriparosok között. A kormány a 400 lejes árajánlatot nem fogadta el, mert tudomása van arról, hogy a cipőgyárakban nagy bakancskészletek vannak felhalmozva s így arra akarja kényszeríteni a gyárosokat, hogy 400 lejes áron alul adják el az állam-

nak készleteiket, illetőleg ennél jóval alacsonyabb áron tegyenek ajánlatot a szállításra. A kormány feltételeit azonban a kisiparosok nem tudják teljesíteni, mert a 400 lejes ár csak a termelési költségeket és az elenyészőben csekély hasznot fedezné; ezen alul csak óriási veszteséggel tudnák a kisiparosok vállalni a bakancsszállítást. Valószínűleg tehát, hogy a gyáriparosokat a kormány 400 lejes aluli árajánlattal tudja szorítani. A pénzügyminiszter mindazonáltal felfüggesztette a hadsereg bakancsszállítására szóló rendelést, nyilván abban a reményben, hogy mégis sikerülni fog 400 lejes aluli egységes árajánlatot aláírni.

MEGINTEGY ÓRIÁSI FILMSLÁGER!

Atlantide

Francia remekmű 2 részben 12 felvonásban, egyetlen előadás keretében
Három órás műsor!

Pierre Benoit világhírű regénye nyomán. Főszerepben
Stacia Napierkowska
orosz filmstar, a párisi Opera első ballerínája.
Az ezeregyéjszaka meséibe való film.

Indul hétfőn, február 25-én a Select-Mozgóban

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

Szenzáció
melyet
minsenki
vár!

Erzsébet osztrák császárnő

Eddig még nyilvánosságra nem hozott részletek a mayerlingi tragédiáról!

Főszerepben maga LARICH GRÓFNŐ, a császárnő unokahuga és udvarhölgye.
Erzsébet házassága. A császár diszkrét viszonyai. Rudolf trónörökös tragikus szerelme, házassága és halála.
A szenzációs film **hétfőn**, február **25-én** indul az

Uránia-Mozgóban

Mérsékeltlen emelt helyárak. Az összes szabadjegyek érvénytelenek. Kiméljük meg egymást a tolongástól

alacsonyabb
A kormány
tudják tel-
termelési költ-
sznot fedesi
dnák a kis-
Valószínűt-
kormány 400
tani. A pénz-
tette a had-
ést, nyilván
alni fog 400
ni.

ER!

ében

הנהלת

ő
ról!

ástól

ש

NAGYBANI ELADÁS

יי בשר

NAGYBANI ELADÁS

ש

ל

פ

ד

פ

ה

ה

Guttmann és Fisch

Cluj, cal. Reg. Ferdinand 67

★

Husvétii édes vörösbor

Ujdonság! **Husvétii pezsgő** Ujdonság!

★

HÁROM SZÁZALÉK A KOLOZSVÁRI RABBIKÉPZŐ INTERNÁTUS JAVÁRA

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Carmen.
Hétfő: Faust.
Szerda: Sába királynője.
Péntek: Bajazzók és Parasztbecstület.
Vasárnap délután: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap délután: Vén bakancsos és fia, a huszár.
Szentgyörgyi I. fellépésével. Mérsékelt árakkal.
Este: Diadalmasszony. Kolbay Ildikó fellépésével. Bérletszűnetben.
Hétfő: Hamlet: A Shakespeare-cyklus 16.-ik előadása.
Napi bérlet 92. szám, B.
Kedd: Diadalmasszony. Kolbay Ildikóval.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, február 24.

Select-Mozgó: Figyelem! *Madame Sans Gêne fia.* Monumentális történelmi dráma 7 felvonásban Emile Moreaux regénye nyomán. Főszerepben a csodás Hesperia. Ezt a darabot katonazenekar kíséri. A műsor keretében „Zigotto mint király” pompás, kétfelvonásos vígjáték.

Hétfő, febr. 25. *Atlantide.*

Uránia-Mozgó: Figyelem! Jönnek a bestiak! „*Afrika borzalmi Zara Va Huru.*” Főszerepben Carl de Vogt. Csak erős lelkűeknek!

Hétfő, febr. 25. *Erzsébet osztrák császárnő.*

Apolló-Mozgó: *A légi kalózok.* Kalandortörténet 6 felvonásban. Főszerepben Harry Piel.
Hétfő, febr. 25. *Lengyelvér I. rész.*

Első Erdélyreszi Ékszerárugyar

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon interurban 2-13 ★ Sürgőny.: Juvaero, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászati arany és forrasztás ★ Arany, ezüst és platina beváltásai

Kienzele és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezst árgyakban nagy lerakat.

Csak vizontelárusítóknak!

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhoz, villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban!
Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnökknél Cluj-Kolozsvár,
Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

ש ל פסח HUSVÉTI ÁRU ש ל פסח

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

ש ל פסח UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth hitközség főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennél fogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Bíró József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári Serfűző- és Szent István tápszerművek r.-t.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

A „HERCULES” tápsör páratlan minőségű

C z e l l - s ö r g y á r , C l u j - K o l o z s v á r

APRÓHIRDETÉSEK

Jüdisches Fräulein

der deutschen Sprache vollkommen mächtig, wird als Erzieherin aufgenommen. Zuschriften an Kleiderhaus Neumann, Brasov erbeten. 6850

צײַט פֿאַר אַן אַרבעטן
מאַרטן שאַכטער : מאַרטן
Rusova. 6855

Hogyan juthat ingyen könyvhöz? Ha öt példányt rendel az itt felsorolt könyvegyikéből, ugyanannak a könyvnek hatodik példányát ingyen kapja. Ez a kedvezmény kizárólag ezekre a könyvekre érvényes: Agnon. És a meggyérbedt meggyérbedt (45 lei) S. Alejchem: Leégett nemesek (30 lei) (30 lei) Bin Gorion: József és testvérei (30 lei) Fényes Samu: Jidli első változása (50 lei) Frigyes: A zsidók természetrajza (40 lei) Gorelik: Cion és Golusz (15 lei) Kaczér: Golem (15 lei) Kabbalisták és csodatevők (25) Majrovits: Tóra és Cionizmus (8 lei) Paneth: Utazásom a Szentföldön (8 lei) Sokoiov: Uj zsidó (15 lei) Zengő hárfá (5 lei) Uj Kelet könyvosztálya.

Benősülne 32 éves fiatal ember intelligens uri családba, ki jelenleg egy nagyobb vállalat tiszteletvezetője. Lehetőleg fényképpel és teljes címmel ellátott leveleket „32” jelige alatt a kiadóba kér. Feltétlen diszkrét. 6862

Legszebb purimi ajándék a héber képeskönyv, pontosított szöveggel, ára [45 lei] Uj Kelet könyvosztálya.

Butor! Legolesőbb bevérsárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Részvénnyárság keres németül és románul tudó gyakornokokat, valamint nyugdíjazott szintén okvetlen németül tudó tisztviselőt pénzbeszedés és egyszerűbb irodai munkák elvégzéséhez. Ajánlatok német nyelven adandók be „Jövő” jeligére Lloyd-Expresshez, Str. Memorandului 24. 6846

SIMPLON

Târgu-Mureş, Post 94

Erstes Heiratsvermittlungs Institut des Landes

Streng Discretion!

Man wende sich an dieses Institut, u. man wird sicher rasch mit einer guten Heiratspartie beglückt. Verlangen Sie von unserem Institut einen Personalbogen. 6784

Eladó Marosujvart házastelek 2 szoba, konyha, üvegesveranda, u. ellékhe-lyiségekkel. Azonnal beköltözhető. Értekezni Szilágyi I. Uioara, Str. Hora No. 38. 6817

**A farsangi szezon
legszebb anyagai a legnagyobb választékban!**

- ARANY, EZÜSTKELMÉK
- CREPE PLISSÉ
- COTTE D' AZUR
- CREPE D' CHIN
- SCHARMANT
- MOARE
- BROCAT
- MATLASSE
- TAFFETT
- VELEUR-CHIFFON
- minden színben

Grünwald & Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii 12.
Telefon 961

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17
Villanyerőre berendezett

bádogáru üzeme

Nagy raktár hitelesített űrmértékekből és háztartási felszerelésekből

Szavatoljuk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt Telefon 632

Leszállított áraink

- Angol tenniszflanelok 25.50
- Kelengyevásznak 31.50
- Francia delének 35.50
- Angol zefirek 35.50
- Szintartó prágai kartonok .. 35.75
- Selyemszálú batisztsiffonok.. 38.50
- Liliom-siffonok 45.75
- Női divatszövetek, duplaszéles 109.50
- Férfi gyapjuszövetek, 140 cm. 179.—
- Damascabroszok, 6 személyes 198.—
- Zefirzsebkendők 6.—
- Női vagy férfi harisnya 15.50
- Női cernakesztyű.. 21.50
- Női ingek..... 98.—
- Férfi divatingek 198.—

Dick Jakab és Fia cég

nagyáruháza
Str. Regina Maria 5. (volt Deák F-u.)